

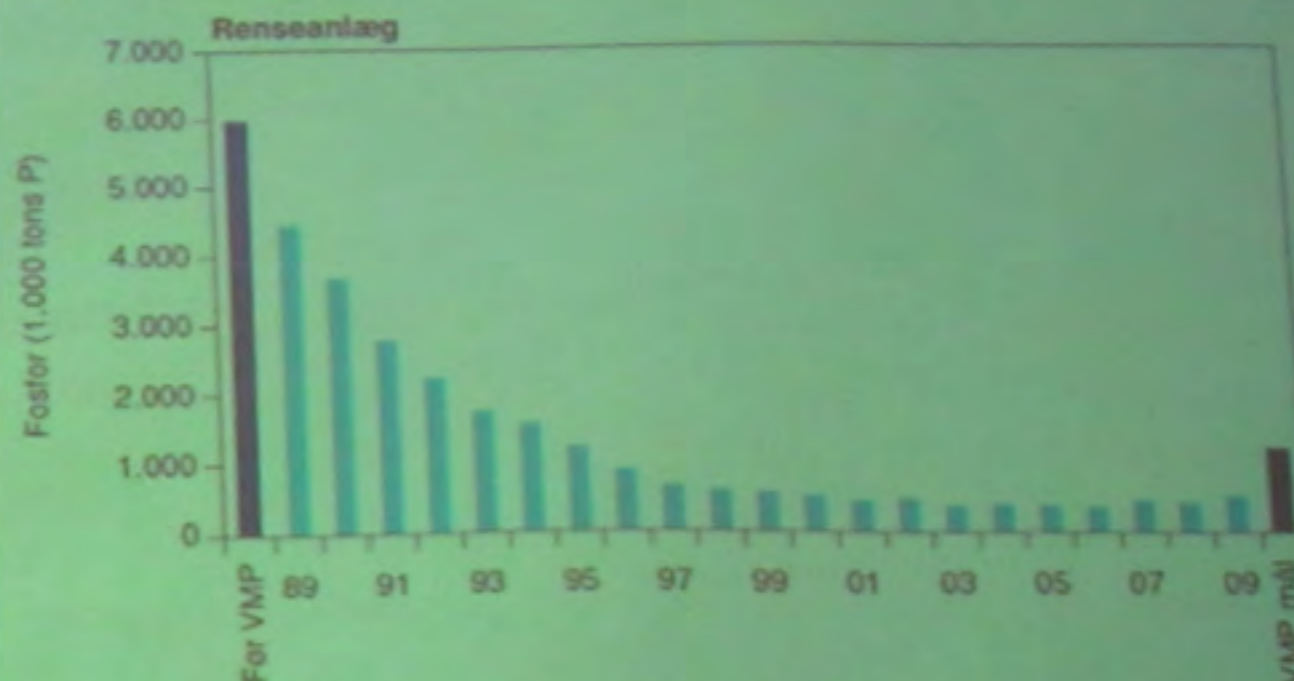
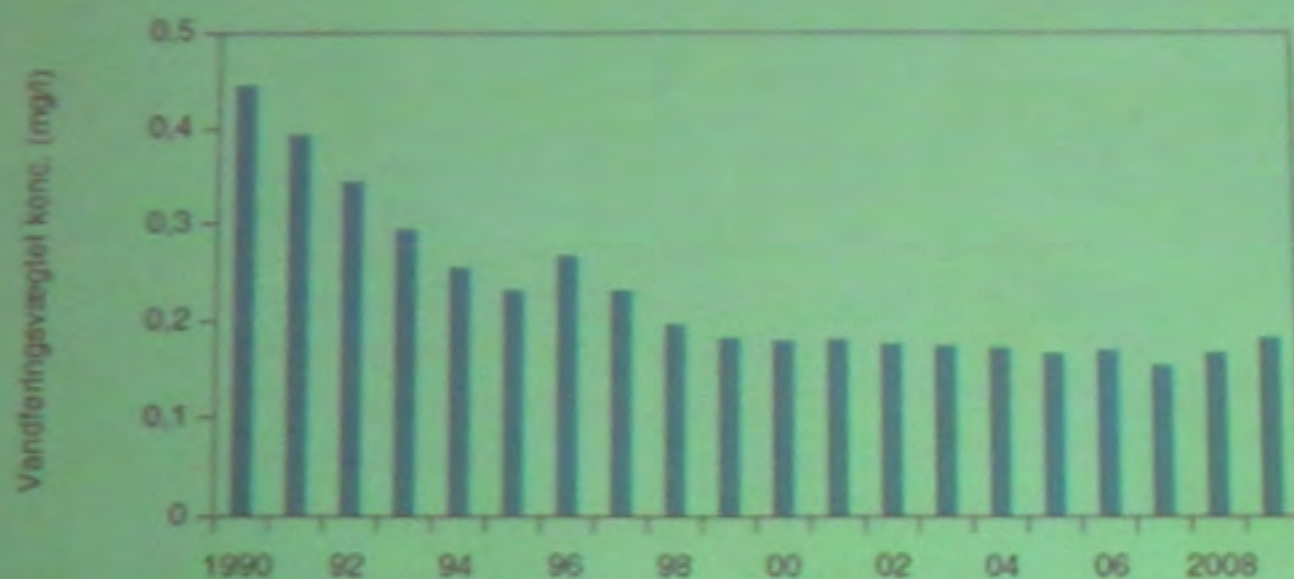

Iltsvind med og uden VMP indsats

- › Iltsvind er en nøgle indikator.
- › Iltsvind i "normal-år" hhv. med VMP indsats: 3000 km² og uden VMP indsats: 7000 km²
- › Temperaturstigning på 1 grad modarbejder VMP indsats.

Udvikling i fosfortab - vandløb og renseanlæg

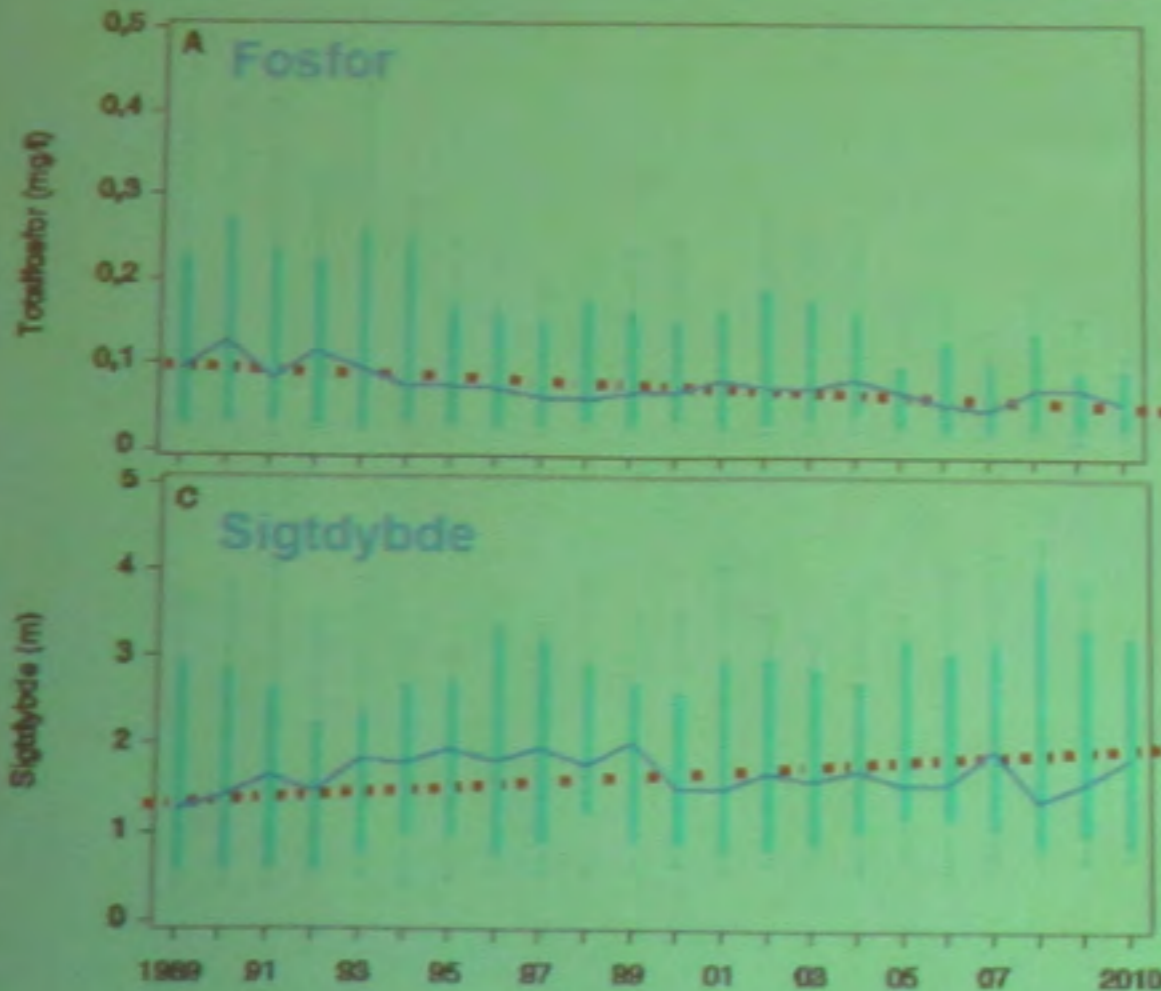

Koncentrationen af fosfor i vandløb er faldet med mere end 50 % pga. faldet i spildevandsudledningen. Ingen tydelig udvikling siden slutningen af 1990'erne.

Udledning af fosfor fra renseanlæg er faldet med ca. 90 %.

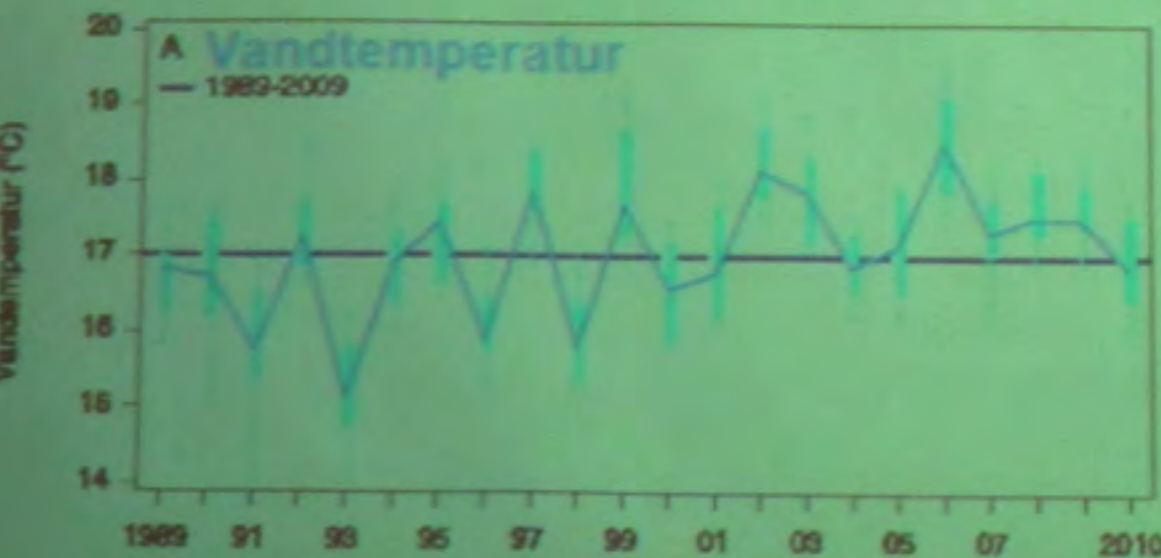

Udvikling i større søer

Mindsket P-indhold,
men mest i de meget
næringsrige søer

Mulig N-begrænsning
i enkelte søer

Lidt bedre sigtdybde

Øget temperatur.
Stigning på ca. $\frac{1}{2}$
grad per 10 år
(sommertemperatur
i overfladevand i
19 søer)

Konsekvenser?

Udvikling for vandløb

Fald i mængden af organisk stof (BI₅) i hele perioden fra 1975; 50 % fald i perioden 1989-2009 pga. spildevandsrensning.

Markant forbedring i vandløbs-tilstanden målt ud fra sammensætningen af smådyr (DVFI). En del forbedringer kan tilskrives tiltag før VMP I – biologien responderer med forsinkelse.

Negativ udvikling i biodiversitet af vandløbsplanter pga. oprensning og grødeskræring.

Tabet af biodiversitet og 2010-målet

- › Naturens tilbagegang fortsætter trods enkelte tegn på forbedringer.
- › Biodiversiteten går fortsat tilbage i den terrestriske natur og i havet.
- › Der ses fremgang på nogle områder i vandløb og søer.
- › Danmark har ikke været i stand til at opfylde EU's mål om at reducere menneskelig påvirkning af biodiversiteten i 2010.

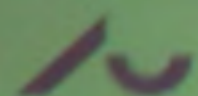
Grundvand

- › Nitratindholdet i det yngre grundvand er faldende pga. mindre udvaskning fra landbrugsarealer i de seneste år.
- › I ældre grundvand (mere end 25 år) ses den største hyppighed af stigende nitratkoncentrationer.
- › Pesticider er fortsat et problem: målt i 45 % af de undersøgte prøver i 2010.

Kilde: Thorling (red. 2011)

Foto: GEUS

Konklusioner 1989-2010

- › Markante fald i NPO frem til 2004.
- › Klare forbedringer pga VMP indsats - et godt skridt på vejen til bedre vandmiljø, men der er et væsentligt stykke igen.
- › Biologisk respons på NPO indsats er forskellig – størst i vandløb, mindst i det marine miljø.
- › Miljøfremmede stoffer: problem nogle steder i grundvand og overfladevand.
- › Biodiversitet – generelt under stort pres.

Udfordringer

- › Opfyldelse af EU direktiver: *Vandramme, Habitat og Havstrategi*.
- › Fokus på tab af biodiversitet på naturtyper.
- › Dokumentation og indregning af klimaforandringerne i næste generation af vand og naturplaner.
- › Mere viden om økosystemer, samt flere og bedre indikatorer er nødvendige for vurdering af komplekse systemers udvikling.
- › Forslag: samlet strategi for fremtidig arealanvendelse i DK, herunder
 - Reducere N og P tab fra landbrug - differentieret arealanvendelse og innovative teknologier.
 - Reducere oversvømmelser - udtag af arealer i bl.a. ådale.
 - Forbedre klimaregnskab - deponering af kulstof i landbrugsjord.
 - Prioritere biodiversitet – plads i landskabet; mindske miljøfremmede stoffer.

Global Business
Partnership
2011

THE
INTERNATIONAL
ASSOCIATION OF
BUSINESS

David Behling